

5013

א.ד.

פרוטוקול מס. 1/61

התקיימה ביום ג', ט"ו בשבט, תשט"ו - 1.2.55 בשעה 16.30
טיענות ודעת הכספים

ברוכים

- חברי הוועדה:
- י. גורי - יו"ר
  - ט. בז'רנו
  - י. בדר
  - ש. דיין
  - א. הרצפלד
  - ק. לוז
  - א. טטנר
  - ח. רובין
  - ז. שפר

- פוזמנים:
- מר שרף - המכונה על הכנסות המדינה.
  - ד"ר ברוך - נציג מט הכנסה.
  - ד"ר קיסרון - מטעם סניף המספחים.

סדר-היום:

הגלת מט הכנסה בשעור של 20% פטטורות
של עבודה חלקית ומט של 30% על תשלומים
בלתי קבועים לעובדים שכירים - הצעה
שהועלתה על-ידי חברי-הכנסת רובין והועברה
לוועדת הכספים;

חוק להיקרון דרכי גביית מסים והוצאה
למעל תש"ו-1955 - הצעה חוק של חברי-הכנסת
בדר שטר העבודה על-ידי הכלימה לוועדת הכספים.

היו"ר י. גורי: אבי פורת מט הטיענות.

הגלת מט הכנסה בשעור של 20% על עבודה חלקית ו-30% על תשלומים
בלתי קבועים - הצעה לסדר-היום הועלתה על-ידי חברי-הכנסת רובין.

היו"ר י. גורי: אבי שרף מט חברי-הכנסת רובין, כמי
שהעלה את ההצעה מעל במת הכנסת, האם
יש לו הצעות לטיכונם?

ח. רובין: בענין תשלומים עבור עבודה חלקית -
אבי שרף אשר הוצר ישנה את התקנות
ויעמיד את השעור על 10% במקום 20%.

אשר לתשלומים בלתי קבועים - אבי שרף
כי בדיקות הנספחות יהיה הניכוי בשעור של 25%, והוצאות היותר גבוהות -
30%.

בן העליתי טעל במס' הכנסת את שאלת
העובדים הארעיים והיומיים, אולם אני מעדיף שבדו"ח זה תבאנה ההצעות
מצד המוצר. אם הן לא תבאנה - אביאן אנכי.

היו"ר י. גורני:
מתסבר מהצעותיך שגם עליהם דדידך אין
פוטרים בניכויים, הלא שאתה מביע שעורכי
ניכויים יותר קטנים.

ד"ר ברוט:
אני חייב לציין שהתורן מתכוון לעובדים
עבודה חלקית טעל לשעות העבודה הרגילות.
אדם העובד עבודה חלקית במקום אחד בלבד - יפנה לפקיד השומם, והוא חייב
לתת פקודה לנכות ממנו לפי הלוח הרגיל.

לגבי עבודה ארעית קובע החוק, שהוא ראשי
לפנות לפקיד השומם כל ששה חדשים ולבקש התאמת החשבון.

ק. לוז:
אנו טיכסנו שהוא ראשי לפנות כל שלושה
חדשים.

י. בדר:
אני זוכר שנציג המוצר אודיע בוועדה
שהוא מסכים להעמיד את התקופה על שלושה
חדשים - כיצד אירע הדבר שבתקנות מדובר על ששה חדשים?

היו"ר י. גורני:
נחזור לשאלה זו.

האם ההצעה בדבר הדירוג מתקבלת על
דעת הממשלה?

ד"ר ברוט:
תשלומים חד-פעמיים תפכו כיום לזכות
תשלומים סדירים, וזאת לא לקחנו בחשבון
כאשר הבאנו את ההצעה. כיוון שבוועדה היתה התנגדות להצעה להעמיד זאת
על חישוב נכון, אני סוכן לקבל את ההצעה בדבר הדירוג, בהתאם לעבודות
בלוח תשלומי מס ההכנסה.

ח. רובין:
אני מביע לנכות 25% ממד' המשתכר עד
150 ל"י בלי תוספת-יוקר.

סר שרף:
הצעתי היא כי עד 130 ל"י החייבות במס
יהיה ניכוי בשיעור של 25%; מ-130 ל"י
עד 250 ל"י - ניכוי של 30% ומ-250 ל"י ומעלה - ניכוי של 40%.

ח. רובין:
אני מביע שני תיקונים: עד 150 ל"י -
ניכוי של 25%; מ-150 ומעלה - 30%.
אני מביע לא להטיל שעור של 40% כדי לא להחמיר לגבי הקיים.

סר שרף:
בכל מקרה מנו נגבה את המביע לפי החוק,
אלא השאלה היא אם נגבה זאת בשנה בה
אדם מקבל את הכסף או בשלב יותר מאוחר. הצעות הנוזרות ונשבות הן מדוע
לא ניכוי את המס בזמן.

י. בדר:
לפני הצבעה רצוני להגידן מה יהיה תקפה של
החלטה אשר מתקבל. הענין הוא במסכותו של
המוצר, אשר יכול לשאול את דעת הוועדה. בענין העובדים הארעיים שאל
המוצר את הוועדה, אשר הביעה דעתה, אולם לא התחשבו בכך עד היום הזה.

הי"ד י. גורלי:

השאלה בא מנו דניא הועדה לוועדה על-ידי
סלימת הכנסת, והיא תסכסכה את דעתה, בהכנסת
עם המוצר. את הכנסות בניח על שולחן הכנסת, והיבוי מעלה על דעת
ילגחך שנטכס מה, וזה יהיה על דעת הוועדה בהכנסת עם המוצר, שהמוצר ינהג
אחרת. אשר לענין השני - מדוע נהג המוצר אחרת בענין העובדים הארעיים -
בניע לכך.

ח. צ. ג. ה.

- הצעת חבר-הכנסת רובין שהניכוי יהיה בסעור של 25%
מאדם המשתכר עד ל"י 150 החייבות מס - בתקבלה
- הצעת חבר-הכנסת רובין לקבוע סיעור מכסימלי של 30%
לא בתקבלה - לא בתקבלה

הוחלט: הניכויים מהתשלומים עבור עבודה חד-פעמית ייעשה
בשלושה דירוגים: עד ל"י 150 החייבות מס - 25%;
ט-150 ל"י עד 250 ל"י - 30%;
פ-250 ל"י ומעלה - 40%.

הי"ד י. גורלי:

עלינו להחליט עתה על הנוהג לגבי עבודה
חלקית. ברשות לפנינו רשימת כל כי עבודה
חלקית מסמעותה עבודה מעל ליום עבודה רגיל.

ד"ר ברוש:

החוק גומר שם אדם עובד עבודה חלקית
רק במקום אחד, הוא רשאי לפנות לפקיד השומא
אשר חייב לערוך לו שומא.

הי"ד י. גורלי:

האם מינכס רואים עומכס חייבים לעשות זאת?

ד"ר ברוש:

פקיד השומא חייב להודיע למעביד שלא
לנכות, מהעובד 20% שלא בהתמס ללוח הרגיל.
הואיל ועבור 4 - 5 שעות ביום הוא מקבל מסכורת נמוכה, פירוש הדבר שאין
לנכות מסו כלל. הכוונה של הטעיף זה היא לגבי אלה העובדים ביותר מאשר
מקום אחד, ובמקרה כזה המעביד הוא אשראי עבור הניכוי. המסקנה היא
שהטעיף הוא בסדר, אלא שהייתי מפיע להוסיף את הפסקה הבאה: כל אחד ואחד
יכול לפנות לפקיד השומא ולהוכיח שאפילו אם הוא עובד בכמה מקומות, גם
אז יש לנכות מסו פחות מ- 20%.

ח. רובין:

אם הוא עובד במקום קבוע, הרי דין עבודתו
החלקית כדין עבודה ארעית. הכלל הראשון הוא
איפוא, שעבודה חלקית קבועה תכנס עבודה מסוים דינה כדין עבודה ארעית
ויש לעשות ניכוי בהתאם ללוח הרגיל. עבור עבודה חלקית בלתי-קבועה אני
מפיע ניכוי של 10%.

ז. שפר:

לי בראה כי נוסח הטעיף מינו ברור. מדוע
לא נוסח אותו בלשון כשורה המוסדרת, כי
העובד עבודה קבועה חלקית במקום אחד בלבד - ישלם בהתמס ללוח הרגיל?
אני מבין את טענתו של ד"ר ברוש, שהוא מינו יכול לדעת את אותו אדם
אינו עובד עבודה חלקית במקום אחד, ולכן הוא מעונין שהמעביד יהיה אחראי לכך.
כל מעביד חייב להודיע לשלטונות מס ההכנסה על העובדים אאלו ועל הניכויים,
וימיד מס ההכנסה צריך לסדר את החשבון ולהודיע למעביד כמה עליו לנכות.

הי"ד י. גורלי:

ההבדל בין מה שמפיע חבר-הכנסת שפר לבין
מה שכתוב בחוק הוא, שלמי דעת חבר-הכנסת
שפר אם הוא אינו מודיע חזקה עליו שהוא עובד רק מספר שעות במקום אחד
ויש לנכות לו לפי הלוח הרגיל, ואילו ד"ר ברוש טוען שיתכן והמעביד
השני לא הודיע, ולכן בינתיים יש לנכות מנו 20%. והיה אם יוכיח שאינו
עובד במקום אחד - ינכו לו לפי הלוח הרגיל.

אני מוכן שיכרו לו לפי הלוח הרגיל כמסר הוא יצהיר בכתב שהוא עובד במקום אחד בלבד.

ד"ר ברוש:

אפשר לקבל את הנוסח המוצע על-ידי חבר-הכנסת שפר, שאדם העובד עבודה חלקית קבועה מסלם מס הכנסה בהתאם ללוח הרגיל, אלא שבמקום הסיפא של הסעיף תבוא סיפא אחרת המורה, שהוא חייב להצהיר בכתב שאין לו מקום עבודה אחר וזהו מקום העבודה היחיד שלו - ואז יבכו לו לפי הלוח הרגיל.

היו"ר י. גורי:

הניכוי יהיה בשיעור של 20% אלא אם העובד יצהיר בכתב שהמקום בו הוא עובד עבודה חלקית זה מקום העבודה היחיד שלו.

ד"ר ברוש:

המציאות היא שהאנשים אינם מתמצאים בכך ואינם יודעים כיצד עליהם לנהוג. אני מציע לכן להסתפק בכך שהעובד מוסר את ההצהרה לנותן העבודה, והאחרון יהיה חייב להעבירה לסלטונות מס ההכנסה. הנוסח שאני מציע הוא: "אלא אם יצהיר בהצהרה שתימסר לנותן העבודה או לסלטונות מס ההכנסה."

ח. רובין:

אני מתנגד לכך שהחוק יהפוך את המעביד לדרך חוקית להעברת הצהרות. לדעתי אין להטיל בחוק חובות נוספות על המעביד, כמו העברת הצהרות וכדומה.

מר טרף:

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת רובין להוסיף את המלים: "אלא אם יצהיר בהצהרה שתימסר לנותן העבודה או לסלטונות מס ההכנסה"

- לא בתקבלה

הנוסח "...אלא אם העובד יצהיר בכתב שהמקום בו הוא עובד עבודה חלקית זה מקום עבודתו היחיד" - נ ת ק ב ל

הצעת חבר-הכנסת רובין שהניכוי יהיה בשיעור של 10% - לא בתקבלה
ההצעה שניכוי יהיה בשיעור של 20% על עבודה חלקית - נ ת ק ב ל

אנו עובדים לבעיית העובדים הארעיים. הוצעה על כך בידיעת והסכמת האוצר - והדבר נאסר לא לגבי עבודה חלקית אלא אך ורק לגבי פועלים ארעיים - שכל שלושה חדשים ייעשה להם חשבון, והיה אם גבו מהם יותר - יוחזר להם ההפרס. לא מוסבר לי מדוע לא בוצע הדבר עד עתה, ולמה לא יבוצע מעתה ואילך, לאחר שנוכחנו לדעת שעד עתה לא קוימה החלטה.

היו"ר י. גורי:

אם ישנה התחייבות כזו - נבצעה החל מסלוסת החדשים המתחילים מ-1.4.

מר טרף:

אני יכול בהזדמנות של דיון בכנסת להודיע שהיתה טעות מצערת בעניין זה, ולאחר שהוגדר

היו"ר י. גורי:

שהיתה טעות היא חוקנה.

אפשר להודיע ססידור זה אשר הוחלט עליו יכנס לתקפו החל מ-1.4.

י. בדר:

כיצד יוכל פועל שעבד רק 20 יום במשך שלושה חודשים אצל נותני עבודה טובים להוכיח זאת

ח. רובין:

לפקיד הטומא?

בחוק נאמר שעל נותן העבודה לתת אישור לעובד בהתאם לטופס זייקבע על-ידי שר האוצר. את האיסורים הללו הוא מביא לפקיד הטומא.

ד"ר ברנש:

ח. רובין:
יש לסמור על כך הלכה למעשה שהוא יקבל אישורים. באיזו צורה הוא יוכיח זאת להנחת דעתו של הפקיד, שהוא עבד רק 20 יום ולא יותר? אני מבקש תשובה כיצד יהיה הנוהג בענין זה, ואם לא אקבל תשובה מספקת אציע להגדיל את הסכום הפטור מניכוי - 6 ל"י ל- 8 ל"י.

הסכום 6 ל"י נקבע בהסכמה עם המחלקה לאיגוד מקצועי של הוועד הפועל של ההסתדרות.

שר ערני:

אם נגדיל את הסכום ל- 8 ל"י לא תהיה לכך כל משמעות.

היו"ר י. גורי:

חוק לתיקון דוכי גביית מסים והוצאה לפעל, תשמ"ו - 1955.

אבקש את ד"ר בדר להבהיר לנו את פרטי הצעת החוק שהוא הגיש לכנסת, ואשר הועברה

היו"ר י. גורי:

לוועדת הכספים לדיון.

י. בדר:
אני מבקש שהוועדה תחווה דעתה שכדאי להביא את הצעת החוק שלי בשמי לקריאה ראשונה לכנסת. החלטה כזו אינה מוסרת שהוועדה מקבלת על הצעה זו כל אחריות, אלא שהיא סבורה שעל הכנסת לדון עליה. ואסביר את פרטי ההצעה.

החוק הקיים משנת 1930, שחל גם לגבי הוצאה לפעל של מסים, מתאים למס קולוניאלי-פלחי ואינו הולם את צרכי המס שלנו. חוק זה מסחרר מן העיקול מכסירי עבודה שערכם מגיע עד 10 ל"י. חוק זה אינו מתאים למציאות של היום לא רק בגלל העובדה שערך המטבע השונה מעיקרו, אלא גם מפני שהסימוס במכסירים ההכרחיים הוא שונה ממה שהיה אז. כל בעל-מלאכה וכל איכר עובד ומוכרע לעבוד בסוג מכסירים יותר מסוכלל מאשר אלה שהשתמש בהם הפלח הערבי בשנת 1929. לכן אני סבור שיש לשנות מעיף זה, ואסביר ועדת ויתרון חירותה דעתה והפנתה את תשומת-לב הממשלה למעיף זה.

החוק משנת 1929 מסחרר מן העיקול מטה וכלי מטה, וזוהי דרגה פרימיטיבית ביותר. אשר למס קקלאי - הרי החוק ההוא מסקף מסק של פלח, ולפיו אסור לעקל כל דבר שהוא הכרחי לגיהול מס קקלאי.

שר האוצר אמר מעל במת הכנסת שסופר העיקולים לא היה רב, ומספר המקרים בהם נעשתה הוצאה לפעל הגיע רק ל- 139. אני סבור לכן שזוהי השעה המתאימה לדון על החוק בכבוד ראש, כי כאשר ירבו המקרים ויגיעו סים עד נפש לא נוכל לדון על תיקון החוק בשקט ושלווה הרוזים לכך.

הדבר השני שהדגישה ועדת ויתרון הוא, שבניגוד לנוהג של הוצאה לפעל של פסק-דין, הרי לגבי הוצאה לפעל של מסים אין כל פיקוח ישיר של טופס. גם ביצוע של פסק-דין נתון בידי האדמיניסטרציה, אלא שבמקרים אלה יש ערר לסופס. במקרים של הוצאה לפעל של מסים, האמצעי

היחיד הוא בקשה לבית-הדין הגבוה לצדק, וברור שלא כל אחד יכול להסתמס באמצעי זה. ההצעה היא לכן לכל אחד ואחד הסוגים כי נעה לו עוול יוכל לפנות לסופט ולא לבית-הדין הגבוה לצדק.

הדבר השלישי יישנו בהצעת החוק - ואני מבין שהוא עלול לשמש כוזה למחלוקת יותר רצינית - זהו הענין שעליו כתבה ועדת ויתקון. הרעיון הוא שסופט תהיה אפשרות לדחות את מועדי התשלומים או לחלק את החוב לתשלומים חלקיים. לגבי חובות אזרחיות קיימת סמכות לסופט - סמכות שאינה קיימת בארצות אירופה - לחלק את החוב לתשלומים חלקיים או לדחות את זמני התשלום, באם גבייה מידית יכולה לגרום לפגיעה חמורה בנפש; הדבר נהוג גם לגבי תשלום סטר. ועדת ויתקון מבונה שיש להקנות סמכות זו לסופט גם בנוגע למסים, והיא מתכוונת למקרים בהם נצטברו חובות של מסים ומפרעות גם יחד, ובאופן טעמי אין החייב יכול לסלמס. אפשר לענון כי במקרים כאלה אפשר לסמוך על שלטונות מס ההכנסה שהם ינהגו במידת הרחמים, אולם בכל-זאת חושבני שזה יקל על שלטונות המס אם הסמכות הזו תוקנה לסופט.

אני יודע שאפשר להטיב לי כי המסמלה עצמה תביא הצעה על אותו נושא, הצעה שאינה מרחיקת-לכת כל-כך ולפי שיקול דעתה. אולם לי יש בחיון בענין זה. לפני שמונה חדשים הנאתי הצעה בענין הגסוליים לקרבנות המלחמה הזעירה, ושר האוצר הטיב לי כי המסמלה תביא הצעה באותה רוח תוך חודש ימים. הענין נדחה עד היום למרות חפניות הרבות והתזכורות שלי. אין כל חילוקי-דעות על כך שהעט כולו חייב לטאת בהפסדים של נקודות הספר, אולם המסמלה עטוקה ואינה מתפנה לכך. לדעתי אין בכך כל פגם אם היזמה להצעת חוק באה מצד חבר-כנסת; בעצם זו דרך רגילה. אני מבקש לכן שהוועדה תתייחס להצעת החוק שלי בהבנה.

סר 277:

החוק בענין נפגעי ההסתגנות הוא בעיבוד אקטיבי, ובקרום יונח על שולחן המסמלה. כתוצאה מבידורים סונים סיכמנו שהפיקצויים יהיו צמודים לביטוח הלאומי, והדבר ימצא את ביטויו בהצעת החוק.

אשר להצעת החוק של ד"ר בדר - נדעה לי שגם סר האוצר ציין מעל במת הכנסת שההודאה היא לא לעקל סכסירי עבודה שערכם פחות מ- 150 ל"י. המססיר הרגיל שמעקלים אותו הוא הרדיו.

במסך עזרת חדסי הטנה שלחנו 140,000 התראות לעיקקלים והגיעו למכירה רק 138 מקרים, שסמע שאין סחבים להסתמס בטוט הזה של מכירה. אדם המקבל הודעה שעליו לשלם את המס, והוא בא וטוען שאין ביכולתו לשלם את המס כולו, מנסים להגיע עטו לכלל הסדר. אם הוא חייב מס עבוד מספר שנים הוא יכול לשלם את המגיע מסבו מיד, בתשלומים או באמצעות הלוואה. מעבירים את החוב לגבייה רק כאשר האדם לא מופיע, ואחרי שהוא מקבל שלוש הזמנות, ובין הזמנה להזמנה עוברים סבועיים ימים. כן מעבירים לגבייה חוב של אדם אשר מפגר בתשלומים, וגם זאת לאחר שהוא מקבל הודעה אחרונה. לאחר שהענין מועגר לאגף הגבייה, טוב מתחיל מחזור חדש של שלוש הודעות, ורק לאחר מכן באים להוציא מסבו את הרהיט ומודיעים לו שיש לו זמן של חדש ימים להסדיר את הענין. עסינו הסדר נוסף. לאחר סמוצימים את הרהיט יש ועדה הרבה מה לעשות בו, והיא מבטלת לפחות שליט מהמקרים.

אנו מתכוונים לאחד את כל החוקים הנוגעים למסים לעשותם חוק אחד כולל, מלאכה אשר תארך מחצית שנה י עד תשעה חדשים. אני סבור לכן שהצעתו של חבר-הכנסת בדר צריכה להיבחן אז, כיוון שהיא מהווה חלק של מערכת כללית.

היו"ר י. גורדי:

אנו נקיים את המסך הבירור בטבוע הבא.